

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKÉHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ARCHEOLÓGIA 29
ROČNÍK CXIII- 2019

Bratislava 2019

ANNALES MUSEI NATIONALIS SLOVACI
ZBORNÍK SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO MÚZEA

CXIII– 2019
ARCHEOLÓGIA 29

Predsedajúca rada/Editorial board
PhDr. Juraj Bartík, PhD., Bratislava

Redakčná rada/Editorial Board
Doc. PhDr. Gertrúda Březinová, CSc., Nitra
Mgr. Radoslav Čambal, PhD., Bratislava
PhDr. Beáta Egyházy-Jurovská, Bratislava
PhDr. Zdeněk Farkaš, PhD., Bratislava
Mgr. David Parma, Ph.D.
Doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc., Nitra
Prof. PhDr. Stanislav Stuchlík, CSc., Opava
Dr. Eric Vrba, Boston

Zostavovateľ/Edited by
PhDr. Vladimír Turčan

Preklad do nemeckého a anglického jazyka/translation into English and German languages:
REELS, s. r. o., Stephanie Staffen a autori

Publikácia je recenzovaná/publication is reviewed

Príspevky sú indexované a evidované v databáze Scopus/Articles are indexed and catalogued in the Scopus database

Publikované príspevky sú dostupné na www.archeologickemuzeum.sk/published articles are available on
www.archeologickemuzeum.sk

Za jazykovú úpravu príspevkov zodpovedajú autori/the Autors are responsible for their contributions

Tlač/Print:
Ultra Print, s. r. o., Bratislava

Vydalo/Published by: Slovenské národné múzeum – Archeologické múzeum, Bratislava 2019

Náklad/Numbers of the copies: 350 kusov

© Slovenské národné múzeum – Archeologické múzeum/Slovak National Museum – Archaeological Museum 2019

ISBN 978-80-8060-473-8
ISSN 1336-6637

OBSAH – INHALT

- 7 ZDENĚK FARKAŠ: Záver kultúry ľudu so starou lineárnoch keramikou. Obj. 114/86 v Bratislave – Mlynskej doline
- 25 Ende der Kultur mit der älteren Linearbandkeramik – Objekt 114/86 aus Bratislava – Mlynská dolina
- 31 VIKTÓRIA DVORSKÁ PLHÁKOVÁ – JANA MELLNEROVÁ ŠUTEKOVÁ – JÚLIUS VAVÁK – PAVOL JELÍNEK – JANA HLAVATÁ – JARMILA BÍŠKOVÁ: Eneolitická priekopa z Budmeríc – poloha Sušička
- 44 Eneolitischer Graben aus Budmerice – Lage Sušička
- 47 PAVOL JELÍNEK – DUŠAN VALENT: Náboženské ikonografie v staršej dobe bronzovej
- 73 Religiöse Ikonographie während der älteren Bronzezeit
- 77 MARTIN TREFNÝ: Attic, Etrusco – Corinthian and South Italian vases in the collection of the Slovak National Museum in Bratislava
- 89 Attické, etrusko-korintské a jihitalské vázy vo zbírce Slovenského národného muzea v Bratislavě
- 91 MILAN HORŇÁK: Kolaps osídlenia kultúr popolnicových polí s dôrazom na lužickú kultúru v priestore dnešného juhozápadného Slovenska
- 98 Collapse of settlements of Urnfield cultures with an emphasis on Lusatian culture in the area of today's south-western Slovakia
- 101 VIOLETTA REITER: Das Keramikdepot der mitteldanubischen Hügelgräberkultur aus Reyersdorf (NÖ)
- 129 MICHAEL BRANDL: Die Klinge aus Reyersdorf (FNr. 112)
- 130 ZORA BIELICOVÁ: Animal bones from the Middle Bronze Age Tumuli culture site at Reyersdorf (Lower Austria)
- 136 The pottery hoard of the Mid-Danubian tumulus culture from Reyersdorf (Lower Austria)
- 136 Keramický depot stredodunajskej mohylovej kultúry z Reyersdorfu (Dolné Rakúsko)
- 136 Analýza kostí zo sídliska stredodunajskej mohylovej kultúry v Reyersdorfe (Dolné Rakúsko)
- 139 ANITA KOZUBOVÁ – VERONIKA HORVÁTH: Nur eine Faszination vom Westen oder etwas anderes? Zu hallstattischen Einflüssen in der Vekerzug-Kultur am Beispiel des Gräberfeldes von Eger-Nagy Eged (Ostungarn)
- 156 Len očarenie západom alebo niečo iné? K halštatským vplyvom vo vekerzugskej kultúre na príklade pohrebiska v Eger-Nagy Eged (východné Maďarsko)
- 159 PETRA ŠIMONČIČOVÁ KOÓŠOVÁ – RADOSLAV ČAMBAL: Ojedinelý nález noricko-panónskej opaskovej zápony z Zuckermannla v Bratislave
- 166 Einzelfund einer norisch-pannonischen Gürtelschnalle vom Zuckermannl in Bratislava
- 167 JOZEF LABUDA: Štítová puklica z doby rímskej z Hontianskych Nemiec
- 170 Schildbuckel aus der römischen Kaiserzeit aus Hontianské Nemce
- 171 ANDREJ SABOV – MAREK BOTH: Neznáme rímske militárie v zbierkach Slovenského národného múzea v Martine
- 176 Unbekannte römische Militaria in den Sammlungen des Slowakischen National Museums in Martin
- 179 KATARÍNA HLADÍKOVÁ: Príspevok ku kovaniam závesov picích rohov doby rímskej z južného Záhoria
- 184 Beitrag zu den Beschlägen der Gehänge von Trinkhörnern aus der römischen Kaiserzeit vom südlichen Záhorie Gebiet

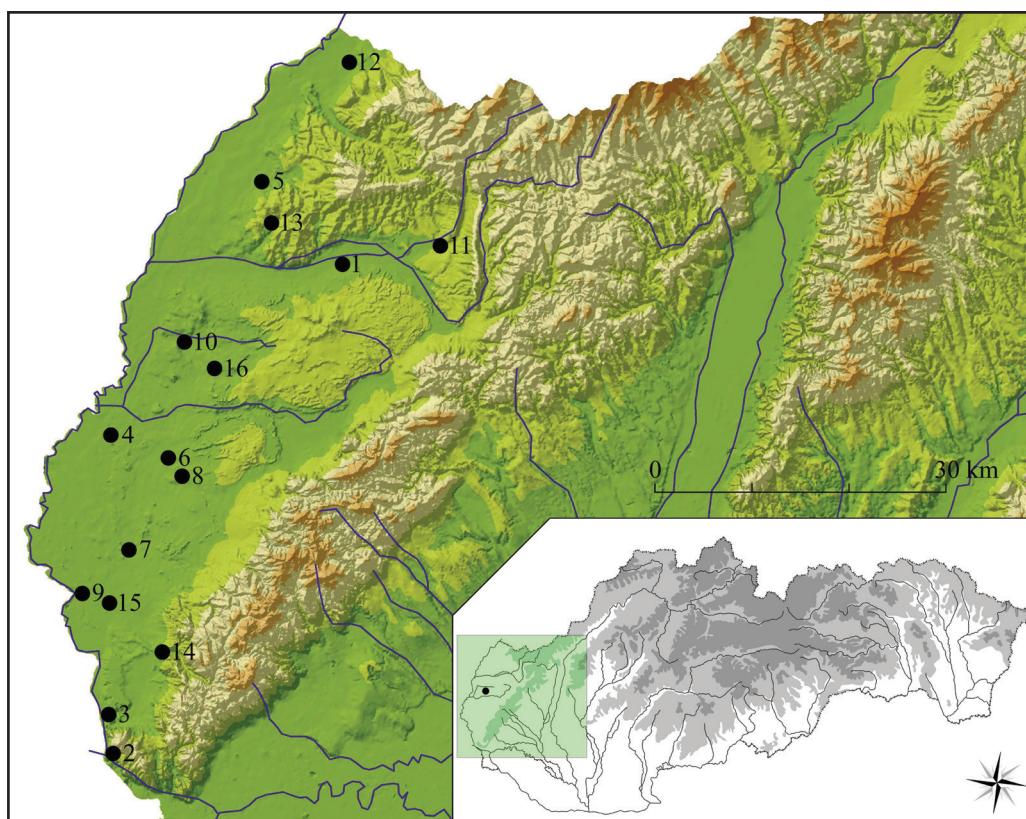
- 185 DANIEL SVIHALEK: Rímske kúpele a analogické stavby z germánskeho prostredia v stredodunajskom barbariku
- 195 Römische Bäder und analogische Bauten vom germanischen Milieu im mitteldonauländischen Barbarikum
- 197 ZDENEK FARKAŠ – VLADIMÍR TURČAN: Fragment náramku typu Szentendre z Beckova
- 200 Armringbruchstück vom Typ Szentendre aus Beckov
- 203 VLADIMÍR TURČAN: Včasnostredoveké bronzové kovanie z Pohanskej
- 209 Early medieval bronz fitting from Pohanská
- 211 DAVID VÍCH – ZUZANA JARUŠKOVÁ: Depot železných predmétov z Borotína na Malé Hané
- 216 Hoard of iron items from Borotín in Malá Haná
- 217 MILAN THURZO – RADOSLAV BEŇUŠ: Body remains of Archbishop Georgius (Juraj) Lippay, exhumed from the crypt under St. Martin's Cathedral in Bratislava
- 232 Telesné pozostatky arcibiskupa Juraja Lippaya, exhumované z krypty pod Dómom sv. Martina v Bratislave
- 233 KOLOKVIUM
- 233 VLADIMÍR TURČAN: Osemnásťte kolokvium k otázkam rímsko-germánskej archeológie
Das achtzehnte Kolloquium zu den Fragen der römisch-germanischen Archäologie
- 235 ROBERT IVÁN – RÓBERT ÖLVECKY – JÁN RAJTÁR: Vybrané hrobové celky z germánskeho žiarového pohrebiska v Sekuliach
- 258 Ausgewählte Grabkomplexe aus dem germanischen Brandgräberfeld in Sekule
- 263 IGOR BAZOVSKÝ – RADOSLAV ČAMBAL – KATARÍNA HLADÍKOVÁ – JÁN RAJTÁR: Nové funerálne nálezy z doby rímskej zo Závodu (predbežná správa)
- 266 Neue Grabfunde aus der römischen Kaiserzeit aus Závod (Vorbericht)
- 269 BARBARA LOFAJOVÁ DANIELOVÁ – MARTIN FURMAN: Hrdoš – Nová archeologická lokalita severokarpatskej skupiny na pomedzí Oravy a Liptova
- 281 Hrdoš – eine neue archäologische Fundstelle der nordkarpatischen Gruppe an der Scheide von Orava und Liptau
- 283 MILAN HORŇÁK – ERIK HRNČIARIK – TOMÁŠ KOLON: Keramický materiál z vybraných objektov hospodárskeho zázemia neskoro-antického dvorca v Bratislave-Podunajských Biskupiciach
- 302 Ceramic material from selected buildings of the farming part of a late Antiquity Residence in Bratislava-Podunajské Biskupice
- 317 RECENZIA/REZENSIONS
Miroslava Daňová: B. Komoróczy/M. Vlach: Příběhy civilizace a barbarství – Pod nadvládou Říma. Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i., 2018, 289 strán, 1. vydanie. ISBN 978-80-7524-014-9.
- 319 Skratky časopisov a periodík – Abkürzungen von Zeitschriften und Periodika

NOVÉ FUNERÁLNE NÁLEZY Z DOBY RÍMSKEJ ZO ZÁVODU (PREDBEŽNÁ SPRÁVA)¹

IGOR BAZOVSKÝ – RADOSLAV ČAMBAL – KATARÍNA HLADÍKOVÁ – JÁN RAJTÁR

Keywords: western Slovakia, burial place, finds from disarticulated graves, Roman period

Abstract: *New funeral finds from the Roman period from Závod (preliminary report).* In 2017, a cremation burial place from Roman times was disarticulated in Závod (Malacky district) during the maintenance of a pine forest with earth-moving vehicles; based on geographical data and the composition of the finds, this burial place can most probably be identified with older finds published by E. Beninger. Development-led excavation on the sites of the find provided evidence of the complete destruction of the burial place. Nevertheless, a number of finds were able to be rescued, showing the presence of imports from the territory of the Roman Empire as well as from other areas of Barbaricum. Finds from the disarticulated graves originate mainly from the 2nd century to the mid-3rd century, with some occasional finds from older, and more recent, periods.

Obr. 1. Pohrebiská z doby rímskej na Záhorí: 1. Borský Mikuláš, časť Borský Peter, 2. Bratislava – Devín, 3. Bratislava – Devínska Nová Ves, 4. Gajary, 5. Gbely, 6. Kostolište?, 7. Láb, 8. Malacky, 9. Vysoká pri Morave, 10. Sekule, 11. Senica, časť Čáčov, 12. Skalica, 13. Smolinské, 14. Stupava, 15. Zohor, 16. Závod

Abb. 1. Die Gräberfeldern aus der römischen Kaiserzeit im Záhorie Gebiet. 1. Borský Mikuláš, časť Borský Peter, 2. Bratislava – Devín, 3. Bratislava – Devínska Nová Ves, 4. Gajary, 5. Gbely, 6. Kostolište?, 7. Láb, 8. Malacky, 9. Vysoká pri Morave, 10. Sekule, 11. Senica, časť Čáčov, 12. Skalica, 13. Smolinské, 14. Stupava, 15. Zohor, 16. Závod

¹ Štúdia bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-15-0491 a projektom VEGA 1/1100/19.

V roku 2017 priniesli miestni občania archeologičke Kataríne Hladíkovej z Malaciek a neskôr aj archeológom zo SNM – Archeologickeho múzea v Bratislave a Archeologickeho ústavu SAV v Nitre zlomky keramiky a drobné predmety, ktoré objavili v katastri obce Závod v okrese Malacky (obr. 1). Podľa skladby nálezov sa dalo usudzovať, že zrejme pochádzajú z rozrušených žiarových hrobov z doby rímskej. Pri následnej obhliadke lokality sa zistilo, že nálezisko sa nachádza na odlesnenej ploche v strede borovicového lesa, na ktorej boli medzičasom vysadené sadenice borovíc. Plocha bola čiastočne zarastená burinou. Napriek tomu sa podarilo identifikovať, fotograficky zdokumentovať a geodeticky zamerať zvyšky rozoraných hrobov. Po nahlásení nálezov na Krajskom pamiatkovom úrade v Bratislave a vybavení príslušných povolení realizovali pracovníci SNM – Archeologickeho múzea a múzea M. Tillnera v Malackách v spolupráci s kolegami z Archeologickeho ústavu SAV záchranný výskum s cieľom zistiť stav zachovania, resp. porušenia pohrebiska, jeho približný rozsah a získať podklady pre jeho datovanie. Na dostupných miestach s koncentráciou nálezov sme vytýčili tri sondy tak, aby sa nepoškodili sadenice borovíc (obr. 2). Sondáž ukázala, že počas výsadby, ale zrejme už aj pri skorších lesníckych prácach, boli žiarové hroby úplne zničené a všetky nálezy, najmä početné zlomky keramických urien, sa nachádzajú v sekundárnych polohách. Napriek tomu sa na odlesnenej ploche, i v príahlom lese podarilo povrchovým zberom a pomocou detektora kovov objaviť veľké množstvo nálezov, ktoré indikujú približný rozsah pohrebiska.

Nové funerálne nálezy zo Závodu možno s veľkou pravdepodobnosťou stotožniť s pohrebiskom, ktoré už publikoval E. Beninger. Uvádza, že na vyvýšenie východne od obce Závod našiel W. Přibyl artefakty, ktoré zjavne pochádzajú zo žiarových hrobov. Predmety boli darované v roku 1888 do Prírodovedného múzea vo Viedni (*Beninger 1934, 96; Beninger 1937, 33*). Medzi nálezmi publikovanými E. Beningerom sú zastúpené: germánska keramika (vrátane celých nádob), rímsko-provinciálna keramika, terra sigillata, spony s valcovitou hlavicou, fragment kosteného hrebeňa a iné drobné predmety. Veľmi podobnú skladbu má aj novo objavený súbor. Charakteristický je najmä početným zastúpením spón s valcovitou hlavicou a fragmentmi terry sigillaty, ktorá sa na germánskych pohrebiskách na západnom Slovensku (na sever od stredného Dunaja) vyskytuje pomerne zriedka. Z bezprostrednej blízkosti lokality poznáme zatiaľ nepublikované germánske sídlisko ležiace v katastri obce Borský Svätý Jur. Z katastra obce Závod, 6,5 km západne od pohrebiska, je známy rímsky dočasný tábor z obdobia markomanských vojen v superpozícii s germánskymi sídliskovými objektmi (lokalita Závod I; *Elschek 2014, 124; Elschek/Rajtár 2008*). V blízkosti tábora a germánskeho sídliska sú známe nálezy z rozoraných žiarových hrobov z 1. – 2. storočia označené ako lokalita Závod II (*Elschek 2014, 124*). Päť kilometrov na severozápad od pohrebiska I leží významné germánske pohrebisko v Sekuliach, ktorého nálezy majú veľmi podobnú skladbu ako nálezy zo Závodu (*Hüssen/Rajtár/Voss 2017; Iván/Kováčsová/Rajtár 2019*).

Obr. 2. Závod, okr. Malacky. Zistovacia sondáž na mieste koncentrácie nálezov.

Abb. 2. Závod, Bez. Malacky. Feststellungssondage an der Stelle der Fundkonzentration.

Obr. 3. Závod, okr. Malacky. Výber nálezov spón: 1, 2, 4, 5, 8, 11-13, 16-19 bronz; 3, 6, 7, 9, 10, 14, 15 železo.

Abb. 3. Závod, Bez. Malacky. Fibelaauswahl: 1, 2, 4, 5, 8, 11-13, 16-19 Bronze; 3, 6, 7, 9, 10, 14, 15 Eisen.

Krátky záchranný výskum doložil takmer úplné zničenie lokality zemnými prácami spojenými s výsadbou nového lesa. Tenká vrstva lesnej pôdy a pieskové podložie so zahĺbenými žiarovými hrobmi boli v rámci prípravy plochy na novú výsadbu zhrnuté lesnými mechanizmami na haldy. Následne boli ešte do piesku vyhľbené žlaby pre sadenice borovíc. Zvyšky z keramických urien sa našli vo veľmi fragmentárnom stave – podarilo sa zrekonštruovať len časť jednej nádoby. Nie je vylúčené, že urny boli zničené už pri predchádzajúcich zemných prácach, o čom svedčí aj situácia v príahlom mladom lese, kde pohrebisko pokračuje. Aj tu sme pomocou detektora kovu získali početné nálezy z rozrušených hrobov.

Medzi keramickými nálezmi domáceho pôvodu prevláda v ruke robená keramika, no vyskytujú sa aj úlomky na kruhu točenej germánskej keramiky. Početnejšie sú zastúpené i fragmenty terry sigillaty a rímsko-provinciálnej keramiky, ktorá sa na germánskych pohrebiskách severne od stredného Dunaja vyskytla dosiaľ zriedkavo. Nezvyčajný je tiež

vysoký počet nálezov zlomkov sklenených nádob. Zastúpené sú fragmenty z bronzových nádob; niektoré z nich deformované žiarom. Po keramike sú druhou najpočetnejšou skupinou nálezov spony. Najstaršie môžeme datovať do 1. storočia – napr. neskôr variant spony s očkami (obr. 3: 1) a jednodielnu trúbkovitú sponu (obr. 3: 2). Najviac zastúpenými typmi spôn na lokalite sú dvojdielne trúbkovité spony (obr. 3: 3-6) a spony s valcovitou hlavicou (obr. 3: 9-11). Dokladom vplyvov z oblasti przeworskej kultúry sú spony charakteristické pre stupeň B2/C1 – typu Almgren 41, Almgren 43 (obr. 3: 13), Almgren 95/96 a Almgren 128 (obr. 3: 12). Ďalšou skupinou spôn sú germánske kolienkovité spony, z nich niektoré môžu mať pôvod v polabskej oblasti (obr. 3: 7, 14). Vyskytli sa aj spony so širokým páskovým lučíkom (obr. 3: 8), spony s pravouhlou záhlavnou platničkou typu Leonów (obr. 3: 15), terčovitá doštičkovitá spona a spony s podviazanou nôžkou (obr. 3: 16). Zastúpené sú i rímsko-provinciálne doštičkové emailované a kolienkovité spony (obr. 3: 18, 19). V zberových nálezoch okrem ostrôh, časti krúžkového brnenia a uzáveru rímskeho panciera zbrane a ich súčasti absentujú. Z ďalších nálezov sú to: závesky najčastejšie vedierkovitého tvaru, pracky, rímsko-provinciálny kľúč, úlomky z kostencích hrebeňov, ozdobné nity a iné. Unikátnym nálezom je rímska bronzová soška v podobe spútaného barbar-ského zajatca (Rajtár 2019).

Početnosť a skladba doterajších nálezov poukazujú na to, že išlo o pomerne rozsiahle a zrejme i výnimočne bohaté germánske žiarové pohrebisko, na ktorom sa začalo pochovávať už v priebehu 1. storočia po Kr. Najintenzívnejšie sa zjavne využívalo v 2., až v prvej polovici 3. storočia. Viaceré nálezy naznačujú pretrvávanie pochovávania aj v druhej polovici 3., resp. i v 1. polovici 4. storočia po Kr.

LITERATÚRA

- Beninger 1934* – E. Beninger: Die Südausbreitung der Einsprossenfibeln. Sudeta X, 1934, 92-104.
- Beninger 1937* – E. Beninger: Die germanischen Bodenfunde in der Slowakei. Reichenberg – Leipzig 1937.
- Elschek 2014* – K. Elschek: Zohor v dobe rímskej. Nový germánsky kniežací hrob a žiarové pohrebiská na Záhorí. In: B. Komoróczy (ed.): Sociální diferenciace barbarských komunit ve světle nových hrobových sídlištních a sběrových nálezů (Archeologie barbarů 2011). Brno 2014, 113-131.
- Elschek/Rajtár 2008* – K. Elschek/J. Rajtár: Ein temporäres römisches Feldlager in Závod (Westslowakei). In: E. Drobner/B. Komoróczy/D. Vachútová (edd.): Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomicke a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů. Brno 2008, 469-478.
- Hüssen/Rajtár/Voss 2017* – C.-M. Hüssen/J. Rajtár/H.-U. Voss: "Sekule, Slowakei. Ein germanisches Gräberfeld an der March. Die Arbeiten der Jahre 2012 bis 2017". e-Forschungsberichte des Deutschen Archäologischen Instituts 2017, Faszikel 1, 114-118.
- Iván/Kováčsová/Rajtár 2019* – I. Iván/L. Kováčsová/J. Rajtár: Das germanische Brandgräberfeld in Sekule und seine Bindungen zur Przeworsk-Kultur. In: K. Kot-Legieć/A. Michałowski/M. Olędzki/M. Piotrowska (eds.): Kultura przeworska. Procesy przemian i kontakty zewnętrzne / Przeworsk Culture. Transformation processes and external contacts. Łódź 2019, 291-326.
- Rajtár 2019* – J. Rajtár: Bronzová soška spútaného zajatca zo Závodu. In: J. Mellnerová Šuteková/M. Bača/P. Pavúk (ed.): SALVE, EDVARDE! A Toast to the Jubilee of Professor E. Krekovič. Bratislava 2019, 179-188.

NEUE GRABFUNDE AUS DER RÖMISCHEN KAISERZEIT AUS ZÁVOD (VORBERICHT)

IGOR BAZOVSKÝ – RADOSLAV ČAMBAL – KATARÍNA HLADÍKOVÁ – JÁN RAJTÁR

Im Jahr 2017 wurde in Závod (Bez. Malacky, Westslowakei) während der Erneuerung des Kieferwaldes durch Waldmaschinen ein Brandgräberfeld aus der römischen Kaiserzeit gestört (Abb. 1). Auf der Fundstelle realisierten die Mitarbeiter des SNM – Archäologischen Museums in Zusammenarbeit mit den Kollegen vom Archäologischen Institut der SAW eine Rettungsgrabung mit dem Ziel den Erhaltungsstand, bzw. die Störung des Gräberfelds und seine ungefähre Ausdehnung festzustellen. Ein weiteres Ziel war die Unterlagen für die Datierung der hiesigen Bestattungen zu gewinnen (Abb. 2). Die Sondage zeigte, das während der Bewaldung, aber offenbar schon während früherer Forstarbeiten, die Brandgräber völlig zerstört wurden und alle Funde, hauptsächlich Bruchstücke von Tonurnen, sich in sekundären Lagen befinden. Trotzdem gelang es auf der entwaldeten Fläche und dem angrenzenden Wald durch Oberflächenprospektion und durch ein Metallsuchgerät eine große Menge an Funden zu entdecken, die die ungefähre Ausdehnung des Gräberfeldes indizieren. Die neuen Funde von Brandgräbern aus Závod, kann man mit großer Wahrscheinlichkeit mit dem

Gräberfeld identifizieren, das bereits E. Beninger publizierte (*Beninger 1934, 96*). Unter den Keramikfunden heimischen Ursprungs überwiegt handgemachte Keramik, aber es kommen auch Bruchstücke scheibengedrehter germanischer Keramik vor. Zahlreicher sind auch Terra Sigillata Bruchstücke und Fragmente provinzial-römischer Keramik vertreten, die auf germanischen Gräberfeldern nördlich der mittleren Donau bisher nur selten vorkamen. Nicht üblich ist auch die hohe Anzahl der Bruchstücke von Glasgefäßen. Vertreten sind auch Fragmente von Bronzegefäßen – einige durch das Feuer deformiert. Nach der Keramik gehören zur zweitzahlreichsten Fundgruppe die Fibeln. Die ältesten können wir ins 1. Jahrhundert datieren – z. B. eine Variante einer Augenfibel (Abb. 13: 1) und eine eingliedrige Trompetenfibel (Abb. 3: 2). Unter den Funden sind am zahlreichsten zweiteilige Trompetenfibeln (Abb. 3: 3-6) und Kopfkammfibeln (Abb. 3: 9-11) vertreten. Die Einflüsse aus dem Gebiet der Przeworsk-Kultur belegen die Fibeltypen Almgren 41, Almgren 43 (Abb. 3: 13), Almgren 95/96 und Almgren 128 (Abb. 3: 12), die für die Stufe B2/C1 charakteristisch sind. Eine weitere Fibelgruppe stellen die germanischen knieförmig gebogene Fibeln, bei einigen von ihnen kann man ihren Ursprung im Elbegebiet suchen (Abb. 3: 7, 14). Es sind auch die Fibeln mit breitem bandförmigen Bügel (Abb. 3: 8), Fibeln mit rechteckiger Kopfplatte vom Typ Leonów (Abb. 3: 15), eine Scheibenfibel und Fibeln mit umgeschlagenem Fuß vertreten. Es kamen ebenfalls provinzial-römische emailverzierte Scheibenfibeln und Kniefibeln vor (Abb. 3: 18, 19). Unter den Lesefunden fehlen bisher die Waffenteile, mit der Ausnahme von germanischen Sporen und dem Teil vom römischen Kettenpanzer und einer Panzerschließe. Es kamen auch Fibeln mit breitem bandförmigen Bügel vor (Abb. 3: 8) und Fibeln mit rechteckiger Kopfplatte vom Typ Leonów (Abb. 3: 15), eine Scheibenfibel und Fibeln mit umgeschlagenen Fuß (Abb. 3: 17). Vertreten sind auch provinzial-römische emailverzierte Scheibenfibeln und Kniefibeln (Abb. 3: 18, 19). Unter den Lesefunden fehlen bisher die Waffenteile, mit der Ausnahme von germanischen Sporen und dem Teil vom römischen Kettenpanzer und einer Panzerschließe. Zu weiteren Funden gehören: Anhänger - am öftesten eimerförmige, Schnallen, ein provinzial-römischer Schlüssel, Bruchstücke von Knochenkämmen, verzierte Niete u. a. Ein unikaler Fund ist eine römische Bronzestatuette in Form eines gefesselten gefangenen Barbaren.

Die große Anzahl und Zusammensetzung der bisherigen Funde zeugt davon, dass es sich um ein relativ ausgedehntes und offenbar auch außerordentlich reiches germanisches Brandgräberfeld handelte, auf welchen man schon im Laufe des 1. Jahrhunderts nach Chr. zu bestatten begann. Am intensivsten wurde es offenbar im 2. und in der ersten Hälfte des 3. Jahrhunderts genutzt. Mehrere Funde deuten das Andauern der Bestattungstätigkeit auch in der zweiten Hälfte des 3., bzw. gleichfalls in der 1. Hälfte des 4. Jahrhunderts nach Chr. an.

*Mgr. Igor Bazovský, PhD.
Slovenské národné múzeum – Archeologické múzeum
Žižkova 12, P.O. BOX 13
810 06 Bratislava
e-mail: igor.bazovsky@snm.sk, igorbazovsky@centrum.sk*

*Mgr. Radoslav Čambal, PhD.
Slovenské národné múzeum – Archeologické múzeum
Žižkova 12, P.O. BOX 13
810 06 Bratislava
e-mail: radoslav.cambal@snm.sk, radocambal@centrum.sk*

*Mgr. Katarína Hladíková, PhD.
Univerzita Komenského
Filozofická fakulta
Katedra archeológie
Gondova 2, P.O:BOX 32
814 99 Bratislava*

*PhDr. Ján Rajtár, CSc.
Archeologický ústav SAV
Akademická 2
949 21 Nitra
jan.rajtar@savba.sk*